

### Un festival la Dunăre, precedat de un gong indian

Mai întâi a venit Peter Waugh la Craiova, adus de Peter Sragher. Ambii au fost invitați pe când organizam „Scriitori la Tradem”, un proiect început în 2010 și încheiat în 2013. Aici au citit poezie Mircea Bârsilă, Ioan Es. Pop, Bogdan Ghiu, Dan Sociu, Paul Vinicius, Marian Drăghici, Nichita Danilov, Michael Astner, Vasile Baghiu, Anton Jurebie, Claudiu Komartin, Radu Vancu.



Michael Spindelegger, vicecancelarul Austriei, Nicolae Coande, prof. dr. Rainer Schubert.

**La Höflein an der Donau oamenii locului vin să asculte poezie, iar unii o fac sosind chiar de la Viena. Bicicliștii numeroși care aleargă pe două roți pe malul Dunării – unii pedalând nu mai puțin de 360 de kilometri chiar din Germania, de la Passau! – nu pot fi ușor convinși să se dea jos din șaua pentru poezie. Tot pe pietoni sau șoferi se poate conta.**

Sragher a fost cel care mi l-a propus pe Peter Waugh, poet de limbă engleză, trăitor la Viena. Waugh conduce Asociația Poeților de limbă engleză din Viena, *Labyrinth*, și organizează, de patru ediții, un festival internațional de poezie, *höfleiner donauweiten poesiefestival*. La Craiova, el a uimit asistența cântând la drâmbă în timp ce recita un poem sau ascuțindu-ne simțurile și mintea cu un gong indian care însoțea într-o cadență teribilă versurile sale. Dincolo de poezia sa, Peter Waugh este un gentleman, dar și un tenace organizator și un spirit calm, măsurat.

Cum anul ăsta *Labyrinth* a împlinit 20 de ani de existență, Peter Waugh a ținut să facă un festival de poezie mai deosebit, ajutat și de instituții care sprijină arta, precum Ministerul Învățământului, Culturii și Artei din Austria, de



Anna Lombardo, Peter Waugh

Asociația scriitorilor GAV, Kultur Niderösterreich. Pe românește, festivalul s-ar numi *Depărtările Dunării*, are loc la Höflein an der Donau, lângă Viena, iar eu aveam senzația că mergem undeva, la Cetate, la Dunărea noastră, unde și acolo vin poeți străini să vadă bătrânul fluviu. Însă, pe Dunăre poezii nu au cetățenie, se știe.

Am ajuns în capitala austriacă, pentru prima oară, pe 23 august, în ziua în care în țară românii mai dezbăteau încă o dată dacă a fost sau nu a fost. Insurecție sau lovitură de stat. O vorbă veche spune că poți cunoaște un oraș nou în trei zile sau în trei ani. Prima variantă a fost mai la îndemână, așa că am încercat să mă descurc în două zile, în prima zi și în cea de-a patra. Cum l-am avut însă pe Sragher călăuză în Viena (unde mă simt ca acasă, după cum spune el), am putut cunoaște și înțelege mult mai mult decât dacă m-aș fi plimbat și singur șapte zile. Precis și metodic, alertul Sragher mi-a arătat tot. Prea precis, prea metodic, prea alert căci natura mea e a unui leneș care vrea să absoarbă noutatea, ca și berea Stiegl, pe îndelete.

N-am să vorbesc despre Viena însă, e un subiect prea greu pentru mine. În treacăt fie spus, dintre toate locurile vizitate în Viena îmi pare rău că nu am intrat într-unul singur: Templul lui Tezeu, din Volksgarten. Poate pentru că ne pregăteam să intrăm în Labyrinth? Rapid, am să spun că am flanat pe strada unde se află un imobil unde a locuit Eminescu în 1869, imediat după sosirea sa aici. Porzellangasse, parcă se numea, în sectorul IX. Când l-am întâlnit pe profesorul de filozofie Rainer Schubert, care a funcționat în România peste un deceniu, traducător al operelor filosofice ale lui Blaga în limba germană, acesta mi-a arătat imediat Universitatea unde au studiat Eminescu și Blaga. Asta i-am spus noi, rapid, și ministrului de externe, Michael Spindelegger, aflat în campanie electorală pe stradă, cu care am intrat relativ ușor în vorbă. Sragher a tradus ce i-am spus ministrului, care mă privea afabil și diplomat: „Cum sunteți conservator, am să vă spun că în România conservatorii au dat cândva oameni de stat importanți. Nu e cazul și în prezent. Unul dintre ei a fost prim-ministru, Titu Maiorescu, dar ce e mai important pentru dumneavoastră e că el a absolvit la Viena cursurile Academiei Tereziene. Așijderea, poetul Eminescu a studiat aici, alături, la Universitate.” Discuția avea loc în preajma Universității. Și uite așa m-am întreținut eu cu ministrul de externe și vicecancelarul Austriei fără să fiu nevoit să cer audiență sau să utilizez canale diplomatice.

Înapoi la poezie. Sau înainte, depinde de unde privești Dunărea. Cum ar zice Magris: „Și Dunărea, ca fiecare dintre noi, este un Noteentiendo, un *nu te înțeleg...*”

La Höflein an der Donau oamenii locului vin să asculte poezie, iar unii o fac sosind chiar de la Viena. Bicicliștii numeroși care aleargă pe două roți pe malul Dunării – unii pedalând nu mai puțin de 360 de kilometri chiar din Germania, de la Passau! – nu pot fi ușor convinși să se dea jos

din șaua pentru poezie. Tot pe pietoni sau șoferi se poate conta. Cei care vin sunt fideli ai festivalului, i-a obișnuit Peter Waugh cu asta și așa a fost și în acest an. La pensiunea dnei Schuecker, cartierul general al festivalului, i-am întâlnit, pe 24 și 25 august, pe Bernhard Widder, un excelent poet austriac, cunosător al României și al poezilor ei (Gellu Naum e marele său favorit), Anna Lombardo, din Veneția, cu o prezență stenică, autoare a unei poezii de calitate; pitoreștii, pentru mine, Katarzyna Bazarnik și Zenon Fajfer, din Cracovia. Cei doi făceau un performance reușit în care el, Zenon, urcat pe un scaun, dezbrăcându-se pe parcurs până la bustul gol, recita poeme în șoaptă, într-o poloneză gătuită, iar ea oferea replica în germană și engleză. Fără să se suie pe nimic. I-am ascultat cu interes și pe Anton Kodlin, din Germania, Milan Richter, din Bratislava, traducător al poeziei lui Tomas Tranströmer și Allen Ginsberg în slovacă, Hanane Aad, poetă libaneză, acum stabilită în Viena, Christine Hubber, Victoria Slavuski, Dieter Berdel. Ultimul, inclusiv în calitate de traducător al lui Robert Burns, cu un recital care smulgea hohote de răs celor prezenți. Berdel tradusese opera poetului scoțian național din dialectul acestuia în dialect vienez. Versurile erau spuse cu o astfel de ironie pe măsura textului, încât erau un regal comic. La Viena există o mare tradiție a poeziei dialectale umoristice. De altfel, alături de soția sa, Nora Aschacher, Berdel avea să fie și o gazdă ospitalieră în casa sa din localitate, în două seri consecutive: s-a discutat, s-a dansat, am răs mult. Ana Maria Blanco, membră a *Labyrinth*, și Enrique Moya au completat lista poezilor invitați în festival, dar trebuie să spun că au citit mult mai mulți poeți, în cadrul a ceea ce ei numesc *open-mic*, o secțiune a festivalului unde destui poeți austrieci veneau să citească poeziile lor. Amprenta indelebilă a festivalului e dată de recitalul-spectacol, de așa-numitul performance, unde vocea și gestică sunt importante în susținerea poeziei.

Însă toate acestea ar fi fost lipsite de sare și piper dacă nu ar fi existat muzica (la saxofon, chitară, tobe) a unor Walter Baco, Michael Fischer, Sandro Miori, Sainkho Namtchylak și Mike Scharf, artiști valoroși, care au cântat sau improvizat în ședințe de jam-session care au încântat publicul. Uneori mai bine decât poezii, cred. Să nu uit: Florin Oncescu, prietenul meu scriitor, a venit de la Bratislava, unde are un job aviatic, să ne întâmpine în prima seară la Viena. Șnițelul vienez propus de Sragher, la un mic bistro, nu m-a dat pe spate, spre amuzamentul lui Florin – care a dat sticla de vin. A doua zi, Florin a venit la festival și a fost singurul român care a știut ce spunem noi când ne recităm versurile românești (Sragher îmi dă cu cotul și spune că și Widder înțelegea foarte bine. Ok, Sragher). Cred că senzația de *unic* e tonifiantă. Unic în limba ta printre germanici.

Vinul Barrique, de 10 ani, a fost excelent. Din depărtare, Dunărea era foarte aproape. Felicitări, Peter Waugh!



Zenon Taifer, Peter Sragher, Katarzyna Bazarnik